

HET LEVEN EN DE LERING VAN DE HEILIGE
SERAFIM VAN SAROV

N. Poretzki
en
Klooster van Sarov

Gozalov Books
Den Haag

Dit boek wordt uitgegeven met de zegen van
Monseigneur Simon, Aartsbisschop van Brussel en België
en tijdelijk van Den Haag en Nederland

© Gozalov Books, Den Haag, 2007

Tel. 070-352 15 65

E-mail: gozalovbooks@planet.nl

Het Leven en de Lering van de heilige Serafim van Sarov

ISBN 978-90-812765-1-1

Originele titel: 'Преподобный Серафим Саровский'.

Auteur: N.V. Puretzi. Uitgever: I.D. Sytin, Moskou, 1903

De lering van de heilige Serafim werd ontleend aan het boek "Житие старца Серафима, Саровской обители иеромонаха, пустынножителя и затворника", een herdruk van de Moskouse Sectie van het Nationale Fonds van Monumentenzorg, Moskou, 1991

De psalmversen zijn afkomstig van het boek 'Psalmen en Cantieken', vertaling uit het Grieks en Russisch van het Russisch Orthodoxe Klooster van Johannes de Doper te Den Haag.

Redacteur: M. Tooneman

Vertalers: M. Tooneman en G. Kochibrolashvili

Illustraties: E. Obodova, Minsk

Afbeelding kaft: foto van de wonderdoende icoon van de heilige Serafim van Sarov die zich bevindt in de kerk van de Heilige Maria Magdalena te Den Haag. Met toestemming van archimandriet Nikon (Jakimov).

Correcties: Klooster Moeder Gods Portaïtissa te Trazegnies, België

VOORWOORD VAN DE VERTALERS

Hierbij bieden wij de vertaling uit het Russisch aan van een beschrijving van het leven en de lering van de heilige Serafim van Sarov¹, de wonderdoener. Het betreft een verkort verhaal van een boek over de heilige Serafim, dat in 1893 door het klooster van Sarov werd uitgegeven. N. Puretcki vertelde dit verhaal opnieuw, en zijn boek werd in 1903 in Moskou uitgegeven door I.D. Sytin.

De lering is ontleend aan de geschriften van het Klooster van Sarov, die samengesteld werden door de monniken van het klooster.

De afbeelding van de kaft is een foto van de wonderdoende icoon van de heilige Serafim van Sarov, die zich bevindt in de kerk van de Heilige Maria Magdalena te Den Haag. De laatste Russische tsaar, Nicolaas II, martelaar en heilige, gaf de icoon aan de kerk, die de oorspronkelijke huiskapel was van koningin Anna Paulowna, lid van het koninklijk huis Romanov en gehuwd met de Hollandse koning Willem II. De icoon bezit nog een speciale eigenschap: het is geen traditionele afbeelding volgens de strenge voorschriften voor iconen, maar een portret van de heilige Serafim.

Tevens bevindt zich in dit kerk een relikwie van de heilige Serafim, die wordt bezocht door pelgrims uit heel Europa en Rusland.

De heilige Serafim is een van de meest vereerde heiligen van Rusland. Hij heeft het geestelijke leven in hoge mate beïnvloed, niet alleen van de geestelijken in Rusland maar ook van de duizenden leken die zich richten op de Christelijke mystiek. Dit boek bevat de leringen van de starets², waarin deze, geïnspireerd door God, het doel en de methoden van het Christelijke ascetische leven in, voor iedere Godszoeker, begrijpelijke woorden uitdrukt.

In de toekomst hopen wij nog enige boeken over Russische heiligenlevens uit te geven.

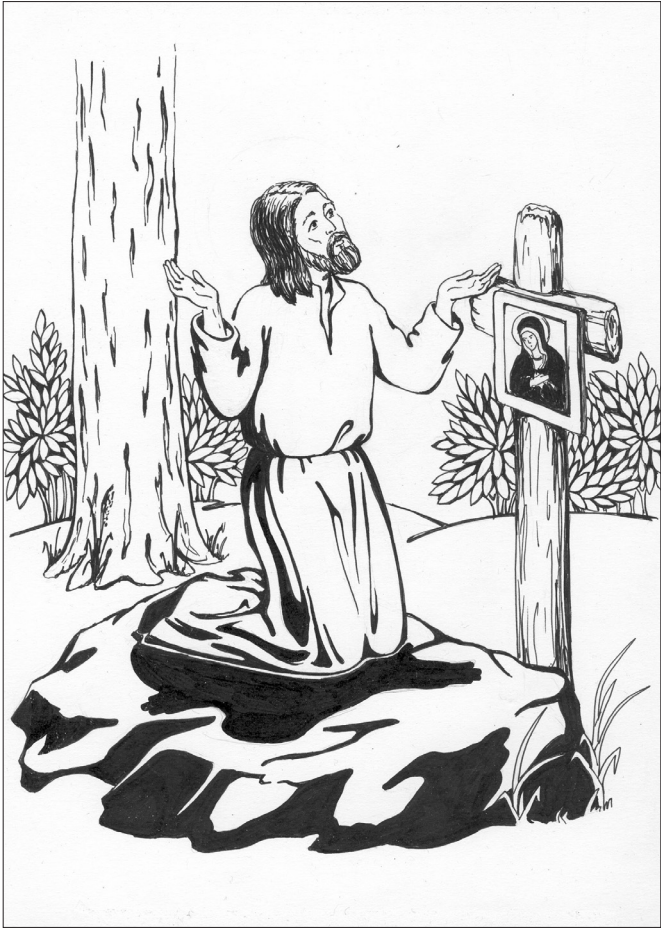
M. Tooneman en G. Kochibrolashvili
Den Haag, januari 2008

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord van de vertalers.....	vi
Het Leven van de heilige Serafim	1
Gebed tot de heilige Serafim.....	24
Eindnoten	25
De Lering van de heilige Serafim	27
Hoofdstuk 1. Over God	28
Hoofdstuk 2. Over het geloof.....	29
Hoofdstuk 3. Over de hoop	29
Hoofdstuk 4. Over de liefde tot God.....	30
Hoofdstuk 5. De vrees voor God.....	30
Hoofdstuk 6. Afstand doen van de wereld.....	31
Hoofdstuk 7. Over stilte.....	32
Hoofdstuk 8. Over de aandacht voor zichzelf.....	33
Hoofdstuk 9. Over de zorg voor de ziel.....	36
Hoofdstuk 10. Hoe moet de ziel gevoed worden.....	37
Hoofdstuk 11. Over de vrede van de ziel.....	39
Hoofdstuk 12. Over het bewaren van de vrede van de ziel	41
Hoofdstuk 13. Over heldendaden	42
Hoofdstuk 14. Over het licht van Christus	44
Hoofdstuk 15. Over tranen	45
Hoofdstuk 16. Over berouw	45
Hoofdstuk 17. Over vasten	49
Hoofdstuk 18. Waken over het denken.....	50
Hoofdstuk 19. Over breedsprakigheid.....	51
Hoofdstuk 20. Erkenning van de uitingen van het hart	52
Hoofdstuk 21. Over ziekte	53
Hoofdstuk 22. Over aalmoezen.....	53
Hoofdstuk 23. Over de gedachten en de aandriften van het vlees.....	54

Hoofdstuk 24. Over geduld en nederigheid.....	56
Hoofdstuk 25. Over verplichtingen en de liefde voor de naasten	58
Hoofdstuk 26. Over het niet veroordelen van de naaste en het vergeven van beledigingen	59
Hoofdstuk 27. Tegen overdreven bezorgdheid.....	61
Hoofdstuk 28. Over treurigheid	62
Hoofdstuk 29. Over wanhoop.....	63
Hoofdstuk 30. De redenen van de komst van Jezus Christus op aarde.....	66
Hoofdstuk 31. Over het actieve en het beschouwende leven	66

HET LEVEN VAN DE HEILIGE SERAFIM VAN SAROV

Starets Serafim is in onze tijd, die zo arm is aan geloof en deugdzaamheid, als de wederbelichaming van een asceet uit de woestijn van Thebe in de Oudheid, of uit de grotten van Kiev³. Mensen uit alle lagen van de bevolking, of ze nu tot de betere stand behoorden of tot het eenvoudige volk, of ze rijk of arm waren, bezochten hem in zijn monniksel. Zij wierpen zich ter aarde voor de oude, gebogen man in zijn versleten, vormloze kledingstuk, vertrouwden hem hun diepste geheimen toe, hun verdriet en hun nood en luisterden vol liefde naar ieder woord van hem, vol van de bezielende warmte van zegening. De woorden die de starets in zijn kleine cel sprak, zullen in de komende eeuwen over het hele, uitgestrekte Rusland bekend worden! Als levenskrachtig zaad zullen zij de vruchten van goede daden voortbrengen.

Vader Serafims wereldlijke naam was Prochor. Hij werd in 1759 in Rusland, in de stad Kursk⁴, geboren. Zijn vader, Isidor Moshnin, was een bouwondernemer. Hij bezat steenfabrieken en contracteerde de bouw van diverse gebouwen en kerken, zoals de bekende Kathedraal van de heilige Sergii van Radonezj, in de provincie Kursk. Het ontwerp voor deze kathedraal was van de beroemde Italiaanse architect Rastrelli en de bouw werd in 1778 beëindigd. De kathedraal bestaat nog steeds.

Isidor Moshnin overleed toen Serafim nog maar drie jaar oud was. Zijn moeder, Agathia, voedde hem op. Zij was een vrome vrouw, die iedere zondag naar de kerk ging en zich wijdde aan liefdadigheid en de zorg voor armen en zieken. Van haar erfde Prochor zijn vriendelijke, gevoelige hart en zij voedde hem op in een geest van vroomheid, die, tot aan zijn dood, zijn hele leven zou doordringen. Dit was de belangrijkste, zegenrijke invloed, die de ethische codes van de toekomstige asceet zou bepalen.

Zelfs als kind vermeed Prochor de spelletjes en het vermaak die bij zijn leeftijd pasten en ging naar de kerk, bad en luisterde naar de leerzame verhalen over de

levens van de heiligen. Een paar voorvallen in zijn leven toonden, dat deze jongen onder speciale bescherming van de Voorzienigheid stond. Het eerste voorval vond plaats toen Prochor ongeveer zeven jaar oud was.

Zijn vader was, in opdracht van enige parochianen, in Kursk begonnen aan de bouw van een nieuwe, grote kerk, genoemd naar de heilige Sergii van Radonezj⁵. De financiële middelen waren niet toereikend en de bouw werd vertraagd. Toen de bouw gedeeltelijk klaar was, stierf Isidor Moshnin. Hij droeg zijn vrouw op de bouw van de kerk te voleindigen. Agathia gehoorzaamde aan de wil van haar man en de bouw werd onder haar leiding voortgezet. Vier jaren na het overlijden van haar man en toen Prochor zeven jaar oud was, nam zij hem mee naar de bovenste steiger rond de klokkentoren, op vijftien meter hoogte. Opeens struikelde Prochor over een stuk hout en stortte van de steiger. Ontzet rende Agathia naar beneden, overtuigd dat haar kleine Prochor doodgevalen was, maar toen zag zij hem daar rustig staan.

“Prochor, mijn schat, je leeft nog!” riep ze snikkend van vreugde uit en drukte haar zoon, die als door een wonder gered was, dicht tegen zich aan.

Kort daarna gebeurde er weer iets waardoor duidelijk werd dat Prochor onder Gods speciale bescherming stond. Hij was begonnen met leren lezen en schrijven. Het was een oude gewoonte, dat als een leerling het alfabet onder de knie had, hij of zij het Horologion moest leren lezen, daarna het Psalter en andere heilige boeken. Prochor volgde deze methode. Ijverig bestudeerde hij de heilige boeken en zijn omgeving werd getroffen door zijn scherpe intelligentie als hij de Goddelijke betekenis van de Bijbel als een volwassene onder woorden bracht. Men beschouwde hem als een veelbelovend kind, maar toen werd zijn studie opeens beëindigd.

De jongen die altijd gezond en sterk van lijf en leden was geweest, werd plotseling ernstig ziek, zo ernstig dat zijn moeder de hoop begon te verliezen, dat hij ooit zou genezen. Tijdens de zwaarste periode van zijn ziekte zag

Prochor in een droom de Heilige Moeder Gods, Die hem beloofde spoedig terug te komen en hem te genezen. Prochor werd wakker en zag zijn ontroostbare moeder bij zijn bed staan.

Hij vertelde haar zijn droom, die profetisch bleek te zijn. Een paar dagen later was er een religieuze processie, waarbij een van de wonderdoende iconen van Kursk werd meegedragen: die van de Moeder Gods van Kursk. Toen de processie door Moshnins straat ging, begon het te regenen en de priester besloot de route te bekorten en door Moshnins tuin te gaan. De vrome Agathia beschouwde dit als een teken. Met een vlammend geloof in haar hart haalde ze Prochor uit zijn bed en bracht hem naar buiten om de icoon te zien. Prochor kuste de heilige icoon en voelde zich direct beter.

Kort daarna was hij helemaal genezen.

De Moeder Gods was haar belofte om hem te bezoeken en te genezen nagekomen.

Tijdens zijn genezingsproces hervatte Prochor zijn studie van het Horologion en het Psalter en leerde schrijven. Hij hield zich ijverig bezig met het lezen van de Bijbel en de heilige boeken uit de Oudheid en vooral van het Nieuwe Testament.

Vroeger konden Russische kinderen slechts korte tijd naar school. En ook Prochors moeder liet niet toe dat hij zich te lang met boeken bezighield. Zij wilde dat hij praktisch werk leerde en stuurde hem naar de zaak van zijn oudere broer, Alexey. Deze handelde in goederen die noodzakelijk waren in het leven van een boer, zoals touw, riemen, werkuitrusting, jukken, van bast gevlochten schoenen en dergelijke. Hij was een ervaren koopman en, ook al omdat hij het leuk vond, leidde hij zijn bedrijf op bekwame wijze. Diep in zijn hart had Prochor een afkeer van het koopmanschap, hij voelde zich meer aangetrokken tot de plaatsen waar hij zijn geestelijke schat, de eeuwige zaligheid, kon vinden. Zonder een dag over te slaan, ging hij iedere dag naar de kerk. Alleen daar voelde zijn ziel zich thuis, terwijl het dagelijks leven hem verstikte. Door